

Bergsstaten
mineinspect@bergsstaten.se

Yttrande över ansökan om bearbetningskoncession för området Häggån K nr 1, Bergs och Åre kommuner

Er beteckning: BS 22-937-2024

Ställningstagande

Länsstyrelsen anser att ansökan med miljökonsekvensbeskrivning inte är tillräckligt utförlig för den bedömning som ska göras vid tillämpningen av hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken, framför allt avseende de kumulativa effekterna och konsekvenserna för dricksvattnet. Länsstyrelsen ser även konsekvenser för jordbruket och kulturmiljön.

Länsstyrelsen avråder därför Bergsstaten från att meddela bearbetningskoncession för det sökta området.

Ärendet

Vanadis Battery Metals AB (Bolaget) har inkommit med kompletteringar till ansökan om bearbetningskoncession hos Bergsstaten för området Häggån K nr 1 i Bergs och Åre kommuner.

Bergsstaten efterfrågar på nytt Länsstyrelsens ställningstagande gällande kompletteringen med tillhörande bilagor.

Länsstyrelsens bedömning

Påverkan riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken

Riksintresse för vattenförsörjningen enligt 3 kap 8 §

Bolaget anger i kompletteringen att den planerade verksamheten inte bedöms direkt påverka nyttjandet av Minnesgårdets ytvattentäkt på grund av att verksamheten är belägen ca 6 km från Storsjön.

I miljökonsekvensbeskrivningen (avsnitt 8.5) framgår dock att troligtvis kommer överskottsvatten från det planerade verksamhetsområdet gå via rörledning till Storsjön. Länsstyrelsen anser att verksamhetens lokalisering då ur påverkanssynpunkt kan betraktas som direkt vid sjön och inte 6 km bort. Resultaten av den modellsimulering som utförts av SMHI (Rapport Nr 2021-01) avseende spridning av lösta metaller från Åbbåsan och Kämpdalsbäcken, visar att i stort sett hela Storsjön påverkas av föroreningarna från dessa vattendrag och metallerna sprider sig ganska jämnt i djupled. Detta gäller även Minnesgårdets ytvattentäkt.

Den kumulativa tillförseln av föroreningar från den sökta verksamheten, både direkt och indirekt, till sjön och vattentäkten kan totalt sett bli omfattande och påverkan betydande. Hur stor påverkan blir efter verksamhetens eventuella skyddsåtgärder måste redovisas och bedömas redan nu för att veta om lokaliseringen av verksamheten är lämplig.

Länsstyrelsen anser med bakgrund av detta att det är sannolikt att riksintresse för vattenförsörjning vid Minnesgårdets ytvattentäkt kan komma att påverkas av en beviljad bearbetningskoncession, varför detta behöver belysas ytterligare i ansökan.

Därutöver finns även flera större enskilda vattentäkter och kommunala vattentäkter som får sitt vatten direkt från Storsjön eller indirekt genom inducering. Ungefär 43 % av det kommunala dricksvattenuttaget i Jämtlands län sker från Storsjön genom sex ytvattentäkter. I Indalsälven, nedströms Storsjön, finns ytterligare vattentäkter. Att Storsjöns vatten håller dricksvattenkvalitet är därför mycket viktigt ur ett regionalt perspektiv, både på kort och lång sikt, vilket tydliggörs både i Vattenplan för Storsjön¹ (2016) samt i Regional vattenförsörjningsplan för Jämtlands län² (2015).

Jordbruk

Bolaget anger att dessa frågor inte bör besvaras utifrån det befintliga underlaget som vanligtvis ingår i en ansökan om bearbetningskoncession, utan att det kräver ett systematiskt och datadrivet arbete. Bolaget hänvisar till att en konsult har upphandlats för att genomföra en social och ekonomisk konsekvensbeskrivning, vilken särskilt kommer att belysa de punkter som efterfrågats.

---

¹ Dnr 408-8870-2015

² Dnr 537-6355-2013

Länsstyrelsen bedömer att innan resultatet av denna utredning redovisats, är det inte möjligt att bedöma konsekvenserna och de kumulativa effekterna för jordbruket.

Rennäring

Bolaget har angett att en kontinuerlig dialog med berörda samebyar kommer att fortsätta hållas vartefter projektet fortskrider.

Länsstyrelsen anser att detta är bra, men att ansökan behöver omfatta en redogörelse om vilka mer konkreta anpassningar och försiktighetsåtgärder som kan vidtas för att minska de negativa konsekvenserna för berörda samebyar.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen anser fortfarande att miljökonsekvensbeskrivningen inte är tillräckligt utförlig för att en bedömning av hur kulturmiljövärdena inom riksintresset för kulturmiljövården, Storsjöbygden (Z 25), kommer att påverkas. För att Länsstyrelsen ska kunna göra denna bedömning behöver gruvdriften med dess anläggningar åskådliggöras och visualiseras. Visualiseringen behöver göras från marknivå med siluetter över landskapet där byggnaderna och tillhörande anläggningar planeras att byggas.

Friluftsliv

Länsstyrelsen bedömer att en utredning gällande hur området nyttjas för friluftsliv och turism fortfarande saknas i kompletteringen. Till exempel har frågan avseende sportfiske inte tagits upp i kompletteringsunderlaget, vilket är en del av riksintresset som kan påverkas av verksamheten. Bolaget hänvisar att frågan kommer att lyftas i kommande utredning.

Länsstyrelsen anser att en mer konkret redovisning av påverkan behöver lämnas i detta skede.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Avgränsning MKB

En miljökonsekvensbeskrivning i en ansökan om bearbetningskoncession ska inte ha samma omfattning och detaljeringsgrad som en miljökonsekvensbeskrivning som görs i samband med en ansökan om miljötillstånd. Den markanvändningsprövning som ska göras enligt 3 och 4 kap. miljöbalken vid koncessionsprövningen kräver

inte samma detaljerade underlag som när de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken ska tillämpas på en enskild verksamhet eller åtgärd.

Vid minerallagens tillämpning ska kravet på miljökonsekvensbeskrivningens innehåll anpassas efter vad som krävs för prövningen av ansökan om bearbetningskoncession (se prop 2023/24:126 s 24).

Länsstyrelsen anser att de uppgifter som bolaget med komplettering har lämnat inte är tillräckligt utförliga för den bedömning som ska göras vid tillämpningen av bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken vid prövning av bearbetningskoncession.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Avseende påverkan på MKN-vatten verkar bolaget eventuellt ha missuppfattat behovet av redovisning av påverkan på grundvattnet. Bolaget resonerar i aktuell komplettering bara om miljö kvalitetsnormer i grundvattenförekomster och konstaterar att närmsta grundvattenförekomst ligger på ett relativt långt avstånd från verksamhetsområdet och därmed inte påverkas.

Länsstyrelsen vill tydliggöra att kompletteringsbehovet i första hand gäller miljö kvalitetsnormer för ytvatten. Ytvattnet kan även påverkas genom spridning av föroreningar från verksamheten via grundvatten som står i kontakt med aktuella ytvattenförekomster.

Bolaget skriver i sin komplettering samt i tidigare handlingar att hydrologin och grundvatten kommer att utredas inom ramen för en eventuell ansökan om miljö tillstånd. Länsstyrelsen anser att det behöver göras redan i detta skede för att kunna bedöma påverkan på riksintresse 3 kap. 8§.

Sammanfattning

Sammantaget anser Länsstyrelsen att kompletteringen inte är tillräckligt utförlig för den bedömning som ska göras vid tillämpningen av hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att det behov av kompletteringar som Länsstyrelsen påpekade i yttrandet, daterat 2025-05-05 (dnr 314-2025), till största delen fortfarande gäller.

Då ansökan fortfarande saknar viktiga uppgifter avråder Länsstyrelsen Bergsstaten från att bevilja den sökta bearbetningskoncessionen.

De som medverkat yttrandet

Yttrandet har beslutats av landshövding Marita Ljung med miljöskyddshandläggare Saloume Bazyan Pihl som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, chefsjurist Annefrid Nilsson samt biträdande enhetschef Urban Westbye.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.